

Գ

ՍԻՈՆԻ ՎՐԱՅ ՀԱՅՈՑ Ս. ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ՎԱՆՔԸ

1. Ս. ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ՆԵՒԱՐԱԿ զԻՍԸ, ՓՈՒՍԱԴՐՈՒՅԻՆԸ,
ԵՆ ՆՈՐԱԳԻՍ ՏԱԿԱՆԸ

Որպէսզի կարողանանք ի յայտ բերել Սիոնի Ս. Ստեփանոս վանքին ծագումը, հարկ է ամփոփել Ս. Ստեփանոսի նշխարաց գիւտին, ատոր փոխադրութեան և նորագիւտ տապանին պատմութիւնները: Նշխարաց գիւտը տեղի ունեցաւ 415ին, և բոլոր ճառընտիրները կը պատմեն զայն: Կախարգանաղայի (գիւղ Գամաղիէլի) Ղուկիանոս քահանան, նոյն գիւղի Գաբատաղեայ ազարակին մէջ, կը գտնէ Ս. Ստեփանոսի նշխարները, Նիկողիմոսի, Գամաղիէլի և անոր որդւոյն Աբիբայի նշխարաց հետ: Այս գիւտը Ղուկիանոս քահանայ ոչ միայն Երուսաղէմի Յովհաննէս հայրապետին կը զեկուցանէ, այլ նաեւ նամակով կը հաղորդէ Արևելքի և Արևմուտքի քրիստոնէից, որք ցնծութեամբ կ'ընդունին այս աւետիսը: Յովհաննէս պատրիարք որ, նոյն միջոյին, Իրոսպոլիս (Լիւզ) կը գտնուէր, Պեղագոսի դէմ ժողով մը գումարելու գործով, այս գիւտը ստուգելու համար, երկու եպիսկոպոսներով կ'երթայ Կափարգամաղա, և հանգիստւորութեամբ նշխարաց մեծ մասը կը փոխադրէ Սիոն, Վերնատան եկեղեցին, ուր Ս. Ստեփանոս սարկաւազ ձեռնադրուած էր, և այս առթիւ նորակերտ կը կառուցանէ Սիոնի Մայր եկեղեցին: Կափարգաման ազարակն էր օրէնուսոյց Գամաղիէլին: Որոշ վկայութիւն չունինք թէ ո՛ւր թաղեցին Ս. Ստեփանոսի մարմինը. միայն Գործք Առաքելոցը կը դրէ թէ «Եւ բարձին զՍտեփանոս արք երկիւղածք, և արարին կոծ մեծ ի վերայ նորա» (Ը. 2): Քրիստոնէական աւանդութիւնը կու տայ մեզ այդ երկիւղածներուն անուններն, որք են օրէնուսոյցն Գամաղիէլ և անոր հղբորդին Նիկողիմոս. վերջինս Քրիստոսի թաղման ալ սպասուորած է: Այս աւանդութեան արձագանգը կ'ըլլայ մեր Վկա-